

Latvijas Republikas Senāts**SPRIEDUMS**

Rīgā 2022.gada 8.septembrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Valters Poķis, Diāna Makarova, Līvija Slica

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „LATVIJAS PROJEKTĒŠANAS SABIEDRĪBA” pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru komercreģistrā tiku reģistrētas 2019.gada 22.maija pieteikumā pieteiktās izmaiņas dalībnieku reģistrā, sakarā ar Uzņēmumu reģistra kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 27.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 22.maija Uzņēmumu reģistrā saņemts pieteicējas SIA „LATVIJAS PROJEKTĒŠANAS SABIEDRĪBA” pieteikums izmaiņu tās dalībnieku reģistrā reģistrācijai komercreģistrā. Pieteikumam klāt pievienotajā 2019.gada 22.maija dalībnieku reģistra nodalījumā Nr. 4 norādīts, ka SIA „Rīgas Arhitektūras Centrs” (turpmāk – trešā persona), pamatojoties uz Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedumu, izslēgta no pieteicējas dalībnieku sastāva un atbilstoši Komerclikuma 195.panta trešajai daļai trešajai personai piederošās kapitāldaļas pieteicējas pamatkapitālā ieguvusi pati pieteicēja.

Ar Uzņēmumu reģistra lēmumu atlikta dalībnieku reģistra nodalījuma Nr. 4 pievienošana pieteicējas reģistrācijas lietai, jo komercreģistrā 2018.gada 3.janvārī ir reģistrēts nodrošinājuma līdzeklis – aizliegums atsavināt un iekļāt trešajai personai piederošās 27 kapitāldaļas pieteicējas pamatkapitālā. Nodrošinājuma līdzeklis reģistrēts saistībā ar Ventspils tiesas 2017.gada 22.decembra lēmuma lietā Nr. C30641016 izpildi.

[2] Pieteicēja Uzņēmumu reģistra lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā. Prasības nodrošinājums ir piemērots, lai nodrošinātu sprieduma izpildi. Līdz ar to Uzņēmumu reģistra pieeja ir pretēja šā lēmuma mērķim.

Civilprocesa likuma 140.panta sestā un septītā daļa paredz noteiktus gadījumus, kad, taisot spriedumu, tiesa arī lemj par prasības nodrošināšanas līdzekļa atcelšanu. Savukārt tiesību normas neparedz, ka, apmierinot prasību, prasības nodrošināšanas līdzeklis ir atceljams.

Arī Civilprocesa likuma 137.panta pirmā daļa paredz, ka prasības nodrošināšanas līdzekļa mērķis ir nodrošināt sprieduma izpildi. Tādēļ prasības nodrošinājuma līdzeklis tiek saglabāts līdz sprieduma izpildei, nevis tas ir jāatceļ.

[3] Administratīvā apgabaltiesa ar spriedumu apmierināja pieteicējas pieteikumu. Apgabaltiesa uzdeva Uzņēmumu reģistram triju dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas dzēst aizlieguma atzīmi atsavināt trešajai personai piederošās 27 kapitāldaļas pamatkapitālā un pievienot pieteicējas reģistrācijas lietai dalībnieku reģistra nodalījumu Nr. 4, kas tika iesniegts Uzņēmumu reģistrā 2019.gada 22.maijā.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Izskatāmajā gadījumā ieraksts par nodrošinājuma līdzekli komercreģistrā ir izdarīts, pamatojoties uz Ventspils tiesas 2017.gada 22.decembra lēmumu par prasības nodrošinājuma piemērošanu civillietā Nr. C30641016. Minētā lieta tika ierosināta un izskatīta sakarā ar pieteicējas prasību par trešās personas kā dalībnieka izslēgšanu no sabiedrības (SIA „LATVIJAS PROJEKTĒŠANAS SABIEDRĪBA”). Izskatot pieteicējas lūgumu, tika pieņemts lēmums par prasības nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu. Šobrīd civillietā Nr. C30641016 ir stājies spēkā Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedums, ar kuru nolemts izslēgt trešo personu no pieteicējas dalībnieku sastāva. Trešā persona ir uzskatāma par izslēgtu no pieteicējas dalībnieku sastāva ar šā sprieduma spēkā stāšanās brīdi. Tas nozīmē, ka ar minētā sprieduma stāšanos spēkā pieteicēja iegūst trešajai personai piederējušās pieteicējas pamatkapitāla 27 daļas, uz kurām 2018.gada 3.janvārī komercreģistrā tika reģistrēts nodrošinājuma līdzeklis – aizlieguma atzīme atsavināt un iekļāt trešās personas 27 kapitāldaļas pieteicējas pamatkapitālā.

[3.2] No Civilprocesa likuma 137.panta pirmās daļas izriet, ka prasības nodrošināšana ir procesuāls aizsardzības līdzeklis, kuru nosaka tiesa vai tiesnesis pēc prasītāja motivēta pieteikuma, gadījumā, ja ir pamats uzskatīt, ka tiesas sprieduma izpilde lietā varētu kļūt apgrūtināta vai neiespējama. Tādējādi nodrošināšanas līdzeklis – aizlieguma atzīme atsavināt trešajai personai piederošās kapitāldaļas – ir saistīts ar sprieduma izpildes nodrošināšanu celtajā prasībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļas otro teikumu prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedums stājies spēkā 2019.gada 12.aprīlī, līdz ar to arī civillietā Nr. C30641016 noteiktais prasības nodrošinājums uzskatāms par izbeigušos ar minēto datumu un iestājas pienākums izpildīt spriedumu. Uzņēmumu reģistrs nepamatoti uzskata, ka tiesai, apmierinot prasību, bija jāleņ par nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu. Pienākums tiesas nolēmumā izlemt par nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu ir noteikts prasības noraidīšanas gadījumā (Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļas pirmais teikums), kā arī, ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta (Civilprocesa likuma 140.panta septītā daļa). Prasības apmierināšanas gadījumā ar sprieduma spēkā stāšanās dienu iepriekš noteiktais prasības nodrošinājums vairs nav spēkā uz likuma pamata, tāpēc atsevišķs lēmums par tā atcelšanu tiesai nav jāpieņem.

[3.3] Ievērojot, ka aizlieguma atzīme atsavināt trešajai personai piederošās 27 kapitāldaļas pieteicējas pamatkapitālā ir dzēstama uz Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļas pamata, jo ir stājies spēkā Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedums, Uzņēmumu reģistram ir uzliekams pienākums dzēst aizlieguma atzīmi atsavināt trešajai personai piederošās 27 kapitāldaļas pieteicējas pamatkapitālā un, ņemot vērā, ka citi šķēršļi nav konstatējami, Uzņēmumu reģistram ir uzliekams pienākums pievienot pieteicējas reģistrācijas lietai dalībnieku reģistra nodalījumu Nr. 4, kas tika iesniegts Uzņēmumu reģistrā 2019.gada 22.maijā.

[4] Uzņēmumu reģistrs par apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa ir nepareizi interpretējusi Civilprocesa likuma 140.panta sesto un septīto daļu. Šīs tiesību normas neļauj izdarīt secinājumu, ka prasības apmierināšanas gadījumā tiesai nav jāņem par piemērotā nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu. Civilprocesa likumā nav paredzēts vispārīgs princips, ka ar sprieduma spēkā stāšanās dienu prasības nodrošināšanas līdzeklis zaudē savu spēku. Reģistram būtu kompetence reģistrēt pieteikumu, ja tiesa būtu atcēlusi lēmumu par prasības nodrošinājuma piemērošanu.

[5] Trešā persona sniegtajos paskaidrojumos pievienojās kasācijas sūdzības argumentiem, norādot, ka apgabaltiesa kļūdaini interpretējusi Civilprocesa likuma 140.panta sesto un septīto daļu, neņemot vērā to, ka šajās tiesību normās netiek apskatīta situācija, kad prasība tiek apmierināta. Gadījumos, kad stājas spēkā tiesas spriedums, ar kuru nodrošinātā prasība tiek apmierināta, prasības nodrošinājums ir saglabājams līdz sprieduma pilnīgai izpildei, jo tieši sprieduma izpildes iespējamības nodrošināšanai prasības nodrošinājums tiek piemērots.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja izvēlējās nepiemērotu prasības nodrošināšanas līdzekli, proti, tā aizliedza reģistrēt kapitāldaļu atsavināšanu, tomēr pieteicējas izslēgšanas no sabiedrības sekas ir kapitāldaļu atsavināšana. Tādējādi šobrīd izvēlētais prasības nodrošināšanas līdzeklis traucē pašai pieteicējai. Vienīgais veids, kā šo situāciju atrisināt, ir pieteicējai lūgt Kurzemes apgabaltiesu civillietā Nr. C30641016 atcelt šo nepiemēroto nodrošinājuma līdzekli.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par to, vai konkrētajos apstākļos Uzņēmumu reģistram ir tiesības reģistrēt pieteikumu un tam pievienotos dokumentus par dalībnieku maiņu komercreģistrā, ja komercreģistrā ir reģistrēta aizlieguma atzīme atsavināt un iekļāt trešajai personai piederošās 27 kapitāla daļas.

Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, komercreģistrā 2018.gada 3.janvārī ir reģistrēts nodrošinājuma līdzeklis – aizliegums atsavināt un iekļāt trešajai personai piederošās 27 kapitāldaļas pieteicējas kapitālā. Šāds nodrošinājuma līdzeklis ir reģistrēts, izpildot Ventspils tiesas 2017.gada 22.decembra lēmumu lietā Nr. C30641016 par prasības nodrošināšanu.

Savukārt 2019.gada 12.aprīlī stājies spēkā Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedums lietā Nr. C30641016, ar kuru apmierināta pieteicējas prasība pret trešo personu par tās izslēgšanu no pieteicējas dalībnieku sastāva. Spriedumā arī noraidīts trešās personas pieteikums par prasības nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu.

[7] Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta pirmās daļas 6.punktu, izskatot iesniegtos dokumentus, Uzņēmumu reģistra valsts notārs pārbauda, vai Uzņēmumu reģistrā nav reģistrēts cits tiesisks šķērslis.

Saistībā ar šīs tiesību normas piemērošanu vispirms ir jāņem vērā prasījuma priekšmets.

Senāts vērš uzmanību, ka pieteicēja pieteikumā tiesā (arī iesniegumā iestādē) nav cēlusi prasījumu par aizlieguma atzīmes dzēšanu. Pieteicēja ir cēlusi prasījumu par dalībnieku maiņas reģistrāciju. Tādējādi pieteicējas prasījuma priekšmets un no tā izrietošie argumenti balstās uz pozīciju, ka aizlieguma atzīme nav šķērslis dalībnieku maiņas reģistrācijai, ņemot vērā reģistrācijai iesniegto dokumentu kopumu.

Savukārt ar apgabaltiesas spriedumu ir uzdots Uzņēmumu reģistram dzēst aizlieguma atzīmi, kas reģistrēta 2018.gada 3.janvārī un pievienot reģistrācijas lietai pieteikumu par dalībnieku maiņu un tam pievienotos dokumentus. Tādējādi apgabaltiesa ir lēmusi par aizlieguma atzīmes dzēšanu, lai arī šāds prasījums nav izteikts pieteikumā un nav izskatīts ar pirmās instances tiesas spriedumu. Turklāt administratīvās tiesas kompetencē nav lēm par prasības nodrošinājuma līdzekli, kas piemērots civillietā ar attiecīgu vispārējās tiesas nolēmumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 249.pantu tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas. Apgabaltiesa ir pārsniegusi prasījuma priekšmetu, kas nav pieļaujams.

Saistībā ar lietā celto prasījumu ir jāpārbauda tas, vai aizlieguma atzīme ir atzīstama par šķērslī likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta sestā punkta izpratnē.

[8] Apgabaltiesas spriedums ir pamatots ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto un septīto daļu, izdarot secinājumu, ka iepriekš pieņemtais tiesas lēmums par prasības nodrošināšanu (aizlieguma atzīmes ierakstīšana komercreģistrā par aizliegumu atsavināt un iekļāt kapitāldaļas) ir zaudējis spēku līdz ar sprieduma spēkā stāšanos saskaņā ar šajās normās noteikto regulējumu.

Civilprocesa likuma 140.panta sestā daļā noteic, ka, noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Savukārt septītā daļa paredz, ka gadījumā, ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa lēmumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

Savukārt Civilprocesa likuma 140.panta septītā daļa paredz, ka gadījumā, ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesas lēmumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

[9] Vispirms ir jāvērtē uzmanība, ka Civilprocesa likuma 140.panta sestā un septītā daļa nav piemērojama šajā lietā, jo konkrētajā gadījumā nav konstatējami tiesību normās minētie faktiskie apstākļi, proti, konkrētajā gadījumā pieteicējas prasība tika apmierināta. Civilprocesa likums tiešā veidā nenoteic, vai tiesai šādā gadījumā spriedumā ir jāņem par prasības nodrošināšanas līdzekļa atcelšanu.

[10] Senāts atzīst par pamatotu kasācijas argumentu, ka, sistēmiski tulkojot tiesību normas, nav iespējams izdarīt secinājumus, ka prasības nodrošinājuma lēmums zaudē spēku ar sprieduma spēkā stāšanās brīdi („automātiska” spēkā neesamība, iestājoties noteiktiem tiesiskiem apstākļiem).

Nav pamatots apgabaltiesas spriedumā norādītais, ka šāds vispārējs princips (prasības nodrošinājums zaudē spēku līdz ar sprieduma spēkā stāšanos), ir ietverts Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļas otrajā teikumā, kas paredz, ka prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumā spēkā.

Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļas otrais teikums ir jālasa kopsakarībā ar tiesību normas pirmo teikumu un jāsaprot tādējādi, ka situācijā, kad tiesas spriedumā, kurā prasība tiek noraidīta, nolemj prasības nodrošināšanas līdzekļa atcelt, tas joprojām ir spēkā līdz brīdim, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Līdz ar to otrais teikums nosaka nevis to, ka tiesa spriedumā nelemj par nodrošinājuma līdzekļa atcelšanu un tas „automātiski” zaudē spēku, bet tikai to, ka lēmums par prasības nodrošināšanas atcelšanu stājas spēkā vienlaicīgi ar sprieduma spēkā stāšanās brīdi (nestājas spēkā ar lēmuma pieņemšanas dienu).

Līdz ar to Civilprocesa likuma 140.panta sestās daļā sistēmiski norāda, ka prasības nodrošināšanas līdzeklis „automātiski” nezaudēt savu spēku pat tad, ja prasība tiek noraidīta ar spriedumu. Pat šādā gadījumā ir nepieciešams atsevišķs lēmums par prasības nodrošināšanas līdzekļa atcelšanu.

Turklāt, ja pretēji Civilprocesa likuma 140.panta sestās vai septītās daļas regulējumam, tiesa nav atcēlusi prasības nodrošinājuma līdzekli, prasības nodrošinājuma līdzekli atceļ tiesa pēc dalībnieka motivēta pieteikuma, proti, netiek piemērota „automātiska” atcelšana pat tad, ja prasības nodrošinājuma

līdzekļa atcelšana ir paredzēta kā obligāta tiesību normās, bet tiesa nav piemērojusi šīs tiesību normas (sal. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 27.janvāra lēmums lietā Nr. C27117510, PAC-0572/13).

Senāts arī papildus norāda, ka tiesu prakses apkopojums par šo jautājumu ir ietverts Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse prasības nodrošināšanas lietās” 45., 46.lpp. (pieejams: <https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/civiltiesibas>). Prakses apkopojumā ir publicētas tiesas atziņas, kurās tiek norādīts, ka gadījumos, kad prasība tiek noraidīta atbilstoši Civilprocesa likuma 140.panta sestajai daļai, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Tas nozīmē, ka tiesai, kura lemj par prasības noraidīšanu, ir jāpārlicinās, ka sprieduma rezolutīvajā daļā ir norādīti visi saistīti ar noraidāmo prasību pieņemtie lēmumi. Sprieduma rezolutīvajā daļā ir jānorāda izpildāmas un pilnīgas ziņas par atceļamo prasības nodrošinājumu. Prakses apkopojumā arī ir norādīts, ka par risinājumu situācijās, kad tiesa tomēr nav izlēmusi jautājumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu, ir jāizmanto Civilprocesa likuma 140.panta piektā daļa, kas paredz, ka prasības nodrošinājumu pēc motivēta pieteikuma var atcelt tā pati tiesa, kura nodrošinājusi prasību, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības.

Tāpat jāņem vērā, ka tieši tiesību reģistrācijai, kuras tiek reģistrētas publiskajos reģistros, ir īpaši precīzi jāievēro tiesā noteiktā procesuālā kārtība.

Piemēra, Civilprocesa likuma 142.panta trešā daļa, kas noteic, ka gadījumā, ja prasība nodrošināta ar aizlieguma atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā, *tiesa izsniedz prasītājam attiecīgo lēmumu ar uzrakstu, ka šis lēmums izsniegts atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā, kustamas mantas reģistrā vai citā attiecīgā publiskā reģistrā*. Kā izriet no šī regulējuma, tad arī situācijās, kad jau ir attiecīgs tiesas lēmums, tiesa vēl ar atsevišķu uzrakstu apstiprina, ka tā ir pārbaudījusi aspektus, kas saistīti ar šāda lēmuma nodošanu izpildei.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 137.panta pirmo daļu prasības nodrošināšanu var piemērot mantiska rakstura prasībās, ja ir pamats uzskatīt, ka tiesas sprieduma izpilde lietā varētu kļūt apgrūtināta vai neiespējama. Tādējādi secināms, ka prasības nodrošinājuma mērķis ir nodrošināt sprieduma izpildi, proti, tas nav saistīts ar regulējumu, kas paredzēts vienīgi kā situācijas noregulējums līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim. Ņemot vērā tiesību normā paredzēto mērķi, ir sagaidāms, ka prasības nodrošinājums turpinās pildīt savu aizsardzības funkciju arī pēc sprieduma stāšanās spēkā, proti, sprieduma izpildes laikā. Līdz ar to tiesību normas mērķis norāda, ka nodrošinājuma līdzekļa spēkā esamība turpinās pēc sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Senāts arī konstatē, ka konkrētajā gadījumā Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra spriedumā lietā Nr. C30641016 ir izlēmts prasījums par prasības nodrošināšanas līdzekļa atcelšanu, un prasījums ir noraidīts. Spriedumā ietvertajā lēmumā ir iekļauta argumentācija, ka prasības nodrošinājums ir nepieciešams, lai pēc sprieduma spēkā stāšanās, pieteicēja varētu veikt darbības saskaņā ar Komerclikuma 195.pantu. Līdz ar to spriedumā tiek atzīts, ka prasības nodrošinājums ir spēkā arī pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Iepriekš minētais kopumā norāda, ka prasības nodrošinājums saglabāt savu spēku arī pēc sprieduma spēkā stāšanās, lai nodrošinātu tā izpildi un apgabaltiesas veiktā tiesību normu interpretācija nav pamatota.

[12] Lai novērtētu to, vai konkrētajos apstākļos aizlieguma atzīme ir atzīstama par šķērslī saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 14.panta sesto punktu, nepieciešams vērtēt izdarītās aizlieguma atzīmes saturu un reģistrācijai iesniegto dokumentu kopumu.

Pirms konkrēto tiesisko apstākļu analīzes jānorāda, ka civiltiesībās procesuālo līdzekļu izvēle pilnīgi atkarīga no procesa dalībniekiem Tiesa neiejaucas, piešķirot šeit pusēm plašu autonomiju. Šo personīgās iniciatīvas tiesību un tiesību brīvi rīkoties ar dažādiem aizstāvēšanās līdzekļiem procesā mēdz saukt par dispozitivāti. Civīlās vai privātās tiesības, ko izskata civiltiesā, atšķiras no publiskajām tiesībām ar to, ka viņu izlietošana pilnīgi ir atkarīga no personas, kam viņas pieder, no šīs personas gribas un iniciatīvas (*prof. Dr.jur Vladimirs Bukovskis „Civilprocesa mācības grāmata”, 2015.gads, Jelgavas tipogrāfija, 233.lpp.*).

Dispozitivātes princips nozīmē arī to, ka tiesa nevar mainīt prasītāja izvēlētos prasības nodrošināšanas līdzekļus pēc savas iniciatīvas.

Civilprocesa likuma 138.panta pirmā daļa paredz dažādus prasības nodrošināšanas līdzekļus, kā vienu no tiem paredz arī aizlieguma atzīmes ierakstīšana publiskā reģistrā. Turklāt saskaņā ar 138.panta otro daļu nodrošinot prasību ar aizlieguma atzīmes ierakstīšanu attiecīgās kustamas mantas reģistrā vai citā publiskā reģistrā, lēmumā norāda, kādā veidā aizliegums ierakstāms.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” 4.⁴panta pirmo daļu, Uzņēmumu reģistrs izdara ierakstus Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, pamatojoties uz ieinteresētās personas pieteikumu, tiesas nolēmumu, valsts pārvaldes iestādes lēmumu vai paziņojumu. Tiesas nolēmumam ir jābūt precīzam, proti, Uzņēmumu reģistrs to nevar precizēt vai interpretēt. Ja lēmums nav precīzs, tad šāds trūkums ir jānovērš tiesai, kura ir pieņēmusi nolēmumu.

Pieteicējas izvēlētais prasības nodrošinājuma līdzeklis ir atzīstams par šķērslī reģistrēt jebkādu dokumentus par kapitāldaļu atsavināšanu vai iekļāšanu. Tas tieši izriet no aizlieguma atzīmes satura. Turklāt izvēlētais nodrošinājuma līdzeklis ir attiecināms uz ikvienu personu, proti, nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka izvēlētais līdzeklis aizliedz izdarīt darbības tikai trešajai personai. Šādas norādes aizlieguma atzīme nesatur.

Senāts arī vērš uzmanību uz to, ka Kurzemes apgabaltiesas 2018.gada 27.septembra sprieduma rezolutīvajā daļā nav lemts par to, ka trešajai personai piederošās kapitāldaļas ir ieguvusi pieteicēja, bet tikai par to, ka trešā persona ir izslēgta no sabiedrības dalībnieku sastāva. Līdz ar to nav izdarāms secinājums, ka tieši tiesas sprieduma rezolutīvā daļā ir izlēmts jautājums par kapitāldaļu īpašumtiesībām.

[13] Senāta ieskatā nozīmē ir piešķirama arī tam, ka pieteicējas rīcībā ir procesuālie līdzekļi, kas ļautu secīgi sasniegt tai vēlamu rezultātu.

Situācijās, kurās prasības nodrošinājums vairs nav nepieciešams procesa dalībnieka interešu aizsardzībai, tas var tikt atcelts pēc dalībnieka pieteikuma saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta piekto daļu. Tāpat saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta trešo daļu tiesa pēc lietas dalībnieka pieteikuma var aizstāt noteiktos prasības nodrošinājuma līdzekļus ar citiem līdzekļiem. Tas, kādā veidā pieteicēja realizē civilprocesā tai paredzētās tiesības, ir pieteicējas autonomās kompetences ziņā.

[14] Apkopojot minēto, secināms, ka apgabaltiesa spriedumā nav ievērojusi prasījuma robežas un kļūdaini piemērojusi Civilprocesa likuma 140.panta sesto un septīto daļu. Ņemot vērā, ka pieļautās kļūdas ir ietekmējušas lietas rezultātu, apgabaltiesas spriedums ir atceļams, un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.¹panta pirmās daļas 1.punktu, 348.panta pirmās daļas 2.punktu, 351.pantu, Senāts

nosprīda

atcēl Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 27.maija spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.
Atmaksāt Uzņēmumu reģistram drošības naudu 70 *euro*.
Spriedums nav pārsūdzams.

V.Poķis

D. Makarova

L. Sliņa